

Cronfeydd Strwythurol a Buddsoddi Ewropeaidd 2014-2020

1. Cyflwyniad

Mae'r daflen wybodaeth hon yn rhoi cyflwyniad i rownd nesaf Cronfeydd Strwythurol a Buddsoddi Ewropeaidd 2014-2020.

Mae cronfeydd yr Undeb Ewropeaidd (UE) yn cynrychioli buddsoddiad gwerth tua £300m y flwyddyn, gan gynnwys ystod eang o fuddsoddiadau mewn pobl, busnesau, seilwaith, a datblygu trefol a gwledig. I roi hyn yn ei gyd-destun, roedd cyllideb Llywodraeth Cymru ar gyfer 2012-13 ychydig dros £15 biliwn.

Serch hynny, er bod y Cronfeydd Strwythurol Ewropeaidd ond yn rhan fach o gyllideb gyfan Cymru, maent yn ffynhonnell ariannol bwysig i'r trydydd sector. Mae ymchwil gan WCVA yn amcangyfrif y cafodd £304 miliwn (cyfanswm cost prosiect) ei drin gan fudiadau trydydd sector yn Rhaglenni 2007-2013¹. Mae hyn yn cynrychioli 9.4 y cant o'r cyfanswm cymeradwy ar gyfer cyfanswm cost prosiect, sef £3,711.2 miliwn, ac yn cynnwys cyllid gan brosiectau dan arweiniad y sector cyhoeddus a gaffaelwyd yn y trydydd sector. O'r ffigwr hwn daeth £161.4 miliwn o grant yr UE.

2. Y trydydd sector yn Rhaglenni Cronfeydd Strwythurol 2007-2013

Mae mudiadau trydydd sector wedi ymgysylltu â Chronfeydd Strwythurol Ewropeaidd 2007-2013 fel noddwyr arweiniol prosiectau, hynny yw, ymgeiswyr uniongyrchol i Swyddfa Cyllid Ewropeaidd Cymru (WEFO), cyd-noddwyr ac asiantau cyflenwi contractau:

- Mae £98m o gyllid yr UE wedi'i roi i 45 o brosiectau dan arweiniad y trydydd sector
- Mae tua £63.5m mewn grantiau/contractau gan yr UE wedi'i ddyrannu i fudiadau trydydd sector drwy brosiectau dan arweiniad y sector cyhoeddus
- Mae tua £140.5m o gontractau wedi'i ddyfarnu i 421 o fudiadau trydydd sector

3. Datblygiadau hyd yma

Yn 2011 cynhaliodd WEFO 'ymarfer myfyrio' i gael barn rhanddeiliaid ynglŷn â gwersi a ddysgwyd o Raglenni Cronfeydd Strwythurol 2007-2013 yng Nghymru. Yn 2012 cafodd Dr Grahame Guilford ei gomisiynu i gynnal adolygiad annibynnol o'r trefniadau gweithredu ('Adolygiad Guilford'), gan gynnig [deuddeg argymhelliad ar gyfer rhaglenni 2014-2020](#) (tt. 8-12), gan gynnwys creu Fframwaith Blaenoriaethau Economaidd er mwyn targedu'r buddsoddiadau yn well.

Cynhaliwyd yr ymgynghoriad cyhoeddus ffurfiol ar y blaenoriaethau buddsoddi ar gyfer y Cronfeydd Strwythurol a'r [Cynllun Datblygu Gwledig](#), 'Cymru ac Ewrop: Partneriaeth ar

¹ Yn seiliedig ar ddata a gyflenwyd gan Swyddfa Cyllid Ewropeaidd Cymru (WEFO), o'u cronfa ddata prosiectau ym mis Awst 2013.

gyfer Swyddi a Thwf, rhwng mis Ionawr ac Ebrill 2013. Mae dadansoddiad o'r ymatebion ar gael [yma](#).

Cyhoeddwyd [ail ddrafftiau o'r Rhaglenni Gweithredol ar gyfer Gorllewin Cymru a'r Cymoedd](#) a [Dwyrain Cymru](#) ym mis Rhagfyr 2013, ac mae WEFO bellach mewn trafodaethau â'r Comisiwn Ewropeaidd i lunio'r rhaglenni terfynol. Mae crynodeb drafft byr o Raglenni Cronfeydd Strwythurol Cronfa Datblygu Rhanbarthol Ewrop (ERDF) a Chronfa Gymdeithasol Ewrop (ESF) yng Nghymru ar gael [yma](#).

Mae Jane Hutt AC, Gweinidog Cyllid Llywodraeth Cymru, wedi Cadeirio [Fforwm Partneriaeth Rhaglenni Ewropeaidd](#), ac ynddo sawl rhanddeiliad, ers 2012, ac mae WEFO wedi ymgysylltu â rhanddeiliaid allanol, gan gynnwys WCVA, drwy amrywiaeth o grwpiau ffrwd gwaith wrth ddylunio'r rhaglenni newydd.

Bydd [Pwyllgor Monitro Rhaglenni Cymru ar gyfer Cronfeydd Strwythurol a Buddsoddi Ewropeaidd 2014-2020](#) yn gyfrifol am fonitro'r gwaith o weithredu'n effeithiol y rhaglenni ar gyfer Cronfa Datblygu Rhanbarthol Ewrop (ERDF), Cronfa Gymdeithasol Ewrop (ESF) a Chronfa Amaethyddol Ewrop ar gyfer Datblygu Gwledig (EAFRD), a bydd yn ystyried sut mae'r cronfeydd yn cydweithio er mwyn sicrhau'r effaith fwyaf bosibl. Mae 27 o Aelodau wedi'u penodi ac maent yn cynnwys Joy Kent (Chwarae Teg), Derek Walker (Canolfan Cydweithredol Cymru) a Phil Fiander (WCVA).

4. Beth yw'r Cronfeydd Strwythurol a Buddsoddi Ewropeaidd?

Mae'r Cronfeydd Strwythurol a Buddsoddi Ewropeaidd wedi'u rhannu'n bedair, sef Cronfa Datblygu Rhanbarthol Ewrop (ERDF), Cronfa Gymdeithasol Ewrop (ESF), Cronfa Amaethyddol Ewrop ar gyfer Datblygu Gwledig (EAFRD) a Chronfa'r Môr a Physgodfeydd Ewrop (EMFF). Bydd rhannau o Gymru yn gwmwys ar gyfer y rhain yn ystod 2014-2020.

5. Faint o gyllid fydd Cymru yn ei gael ar gyfer 2014-2020?

Mae pob un o 28 o Aelod-wladwriaethau'r UE yn cymhwysu ar gyfer lefelau gwahanol o'r Cronfeydd Strwythurol a Buddsoddi Ewropeaidd, sy'n ceisio hybu twf economaidd a chydlyniant cymdeithasol. Ar gyfer 2014-2020 mae Gorllewin Cymru a'r Cymoedd wedi cymhwysu eto fel rhanbarth 'llai datblygedig' a bydd yn cael y lefel uchaf o gymorth grant gan yr UE, sef tua £1.4bn am y drydedd raglen olynol yn y rhanbarth. Bydd Dwyrain Cymru yn parhau i gael ei gyfrif fel rhanbarth 'mwy datblygedig' a bydd ei ddyraniad yn treblu o'i gymharu â rhaglen 2007-2013, o £97m i tua £300m.

Bydd rhannau o Gymru yn cymhwysu am gyllid hefyd drwy'r [Cynllun Datblygu Gwledig](#) a'r [Gronfa Pysgodfeydd](#).

6. Themâu newydd ar gyfer 2014-2020

Mae yna set newydd o themâu sy'n sail i raglenni 2014-2020:

- [Ewrop 2020](#) yw nod strategol trosfwaol yr UE ar gyfer twf call, cynaliadwy a chynhwysol. Ategir hyn gan [dargedau penodol](#) ynghylch cyfraddau cyflogaeth, cymwysterau, lleihau tlodi, ac yn y blaen, a bydd holl Aelod-wladwriaethau'r UE yn cael eu monitro yn ôl y rhain. Ystyrir y Cronfeydd Strwythurol yn fecanwaith cyllido allweddol i Aelod-wladwriaethau wrth weithio tuag at gyflawni'r targedau.

- **Integreiddio, canolbwyntio a symleiddio** - mae'r Comisiwn Ewropeaidd wedi creu fframwaith rheoleiddio newydd a'i nod yw ei gwneud yn haws **integreiddio**'r pedair cronfa (ERDF, ESF, y Cynllun Datblygu Gwledig a Physgodfeydd) yn agosach er mwyn cael yr effaith orau bosibl; cyn hyn datblygwyd y cronfeydd ar wahân gan wahanol adrannau yn y Comisiwn. O ystyried graddfa fach y Cronfeydd Strwythurol Ewropeaidd yng nghyd-destun cyllideb gyfan Cymru, dylid **canolbwyntio**'r cronfeydd ar flaenoriaethau craidd er mwyn sicrhau'r effaith orau bosibl. Mae'r Comisiwn Ewropeaidd hefyd wedi gwneud cynigion i **symleiddio** proses weinyddu prosiectau e.e. costau symlach (dosraniad cyfradd safonol, costau unedol, ac yn y blaen), er mwyn lleihau cwmbras archwiliadau; a bydd gofynion o ran cadw dogfennau yn cael eu cwtdogi'n sylweddol hefyd.
- **Cyfeiriad strategol Llywodraeth Cymru**: mae Llywodraeth Cymru wedi gosod amcanion clir drwy Raglen Lywodraethu Cymru, gan ganolbwyntio ar greu swyddi a threchgu tlodi. Dylid defnyddio'r Cronfeydd Strwythurol i ychwanegu gwerth at fuddsoddiadau sydd eisoes yn bodoli.
- Mae **Fframwaith Blaenoriaethau Economaidd** wedi'i ddatblygu er mwyn helpu i arwain y defnydd o gronfeydd yr UE dros gyfnod rhaglenni 2014-2020. Mae'n rhoi crynodeb o wahanol fuddsoddiadau sy'n cael eu gwneud ledled Cymru. Dylai prosiectau sy'n gobeithio cael cyllid gan yr UE ddisgrifio sut fyddant yn sefydlu cyfatebolrwydd â'r buddsoddiadau ehangach hyn, ac yn ychwanegu gwerth atynt. Dylent hefyd ddeall yn glir sut fydd y cynnig yn perfformio o'i gymharu â'r Rhaglenni Gweithredol. Gweler [papur drafft gan WEFO am y Fframwaith](#). Mae yna **saith cyfle economaidd thematig** (ynni; diogelwch bwyd a ffermio; effeithlonrwydd o ran adnoddau a nwyddau a gwasanaethau amgylcheddol; manteisio ar asedau TGCh a chyfleoedd y farchnad ddigidol; gweithgynhyrchu uwch; gwyddorau bywyd ac iechyd; twristiaeth a hamdden) a **thri chyfle economaidd rhanbarthol** i Ogledd Cymru, y Canolbarth, y De Orllewin a'r De Ddwyrain. Mae'r Fframwaith drafft ar gael [yma](#).
- **Cyllid wedi'i neilltuo**: er mwyn sicrhau bod Aelod-wladwriaethau yn canolbwyntio buddsoddiadau'r Cronfeydd Strwythurol ar y blaenoriaethau allweddol, mae'r Comisiwn Ewropeaidd wedi neilltuo cyllid yng Ngorllewin Cymru a'r Cymoedd at drechu tlodi ac allgáu cymdeithasol (20% o Raglen ESF yn y Gorllewin a'r Cymoedd); a chystadleurwydd busnesau bach a chanolig (BBaCh); ymchwil ac arloesedd ac effeithlonrwydd o ran ynni ac ynni adnewyddadwy (40% o Raglen ERDF yn y Gorllewin a'r Cymoedd).
- **Llywodraethu a Chytundeb Partneriaeth y Deyrnas Unedig** - mae'n ofyniad bellach gan y Comisiwn Ewropeaidd i Aelod-wladwriaethau Iunio Cytundeb Partneriaeth ar gyfer y Cronfeydd Strwythurol a Buddsoddi Ewropeaidd, sy'n nodi beth mae'r Rhaglenni'n gobeithio ei gyflawni a pham, ac yn gosod dangosyddion lefel Rhaglen i'r Aelod-wladwriaeth. Mae yna [Bennod ar Gymru yng Nghytundeb Partneriaeth y Deyrnas Unedig](#).

7. Blaenoriaethau Drafft y Cyllid

Mae'r Rhaglenni Gweithredol drafft yn amlinellu'r heriau economaidd-gymdeithasol yng Nghymru, y rhesymeg i fuddsoddi, Blaenoriaethau'r cyllid ac allbynnau, canlyniadau ac effeithiau'r Rhaglenni (sy'n cael eu galw'n 'dangosyddion'). Y Rhaglenni Gweithredol yw'r contract rhwng WEFO a'r Comisiwn Ewropeaidd, sy'n gosod beth sydd rhaid i'r Rhaglenni ei gyflawni.

Dyma'r Blaenoriaethau a'r themâu drafft:

Gorllewin Cymru a'r Cymoedd (ardaloedd *'llai datblygedig'*: Blaenau Gwent, Pen-y-bont ar Ogwr, Caerffili, Sir Gaerfyrddin, Ceredigion, Conwy, Sir Ddinbych, Gwynedd, Ynys Môn, Merthyr Tudful, Castell-nedd Port Talbot, Sir Benfro, Rhondda Cynon Taf, Abertawe, Torfaen)

Cronfa Datblygu Rhanbarthol Ewrop (ERDF)

ERDF Blaenoriaeth 1:	Ymchwil ac arloesedd
Thema 1A:	Capasiti a gallu i ymchwilio
Thema 1B:	Arloesedd (gan gynnwys masnacheiddio)
ERDF Blaenoriaeth 2:	Cystadleurwydd BBaCh
Thema 2A:	Mynediad at gyllid
Thema 2B:	Cymorth i fusnesau
ERDF Blaenoriaeth 3:	Ynni adnewyddadwy ac effeithlonrwydd ynni
Thema 3A:	Galluogi cynlluniau ynni adnewyddadwy
Thema 3B:	Effeithlonrwydd ynni mewn tai
ERDF Blaenoriaeth 4:	Gwneud lleoedd yn fwy atyniadol yn fasnachol
Thema 4A:	Cysylltedd
Thema 4B:	Datblygu trefol cynaliadwy

Cronfa Gymdeithasol Ewrop (ESF)

ESF Blaenoriaeth 1:	Trechu tlodi drwy gyflogaeth gynaliadwy
Thema 1A:	Helpu pobl i gael gwaith
Thema 1B:	Cynhwysiant ac ymgysylltiad â'r farchnad lafur
Thema 1C:	Helpu pobl i aros a gwneud cynnydd yn eu gwaith
ESF Blaenoriaeth 2:	Sgiliau ar gyfer twf
Thema 2A:	Hyblygrwydd, twf a chynnydd
Thema 2B:	Sgiliau ar gyfer ymchwil ac arloesedd
Thema 2C:	Arwain a rheoli
Thema 2D:	Cydraddoldeb rhywiol
ESF Blaenoriaeth 3:	Cyrhaeddiad diweithdra ymysg pobl ifanc
Thema 3A:	Cyflogaeth pobl ifanc
Thema 3B:	Cyrhaeddiad pobl ifanc ac ymgysylltu â nhw
Thema 3C:	Y blynyddoedd cynnar

Dwyrain Cymru (ardaloedd *'mwy datblygedig'*: Caerdydd, Sir y Fflint, Sir Fynwy, Casnewydd, Powys, Bro Morgannwg, Wrecsam)

Cronfa Datblygu Rhanbarthol Ewrop (ERDF)

ERDF Blaenoriaeth 1:	Ymchwil ac arloesedd
Thema 1A:	Capasiti a gallu i ymchwilio
Thema 1B:	Arloesedd (gan gynnwys masnacheiddio)
ERDF Blaenoriaeth 2:	Cystadleurwydd BBaCh

Thema 2A:	Mynediad at gyllid
Thema 2B:	Cymorth i fusnesau
ERDF Blaenoriaeth 3:	Ynni adnewyddadwy ac effeithlonrwydd ynni
Thema 3A:	Galluogi cynlluniau ynni adnewyddadwy
Thema 3B:	Effeithlonrwydd ynni mewn tai
ERDF Blaenoriaeth 4:	Gwneud lleoedd yn fwy atyniadol yn fasnachol
Thema 4A:	Cysylltedd

Cronfa Gymdeithasol Ewrop (ESF)

ESF Blaenoriaeth 1: Trechu tlodi drwy gyflogaeth gynaliadwy
Thema 1B: Cynhwysiant ac ymgysylltiad â'r farchnad lafur

ESF Blaenoriaeth 2: Sgiliau ar gyfer twf
Thema 2A: Hyblygrwydd, twf a chynnydd
Thema 2D: Cydraddoldeb rhywiol

ESF Blaenoriaeth 3: Cyrhaeddiad diweithdra ymysg pobl ifanc
Thema 3A: Cyflogaeth pobl ifanc
Thema 3B: Cyrhaeddiad pobl ifanc ac ymgysylltu â nhw

8. Ymgeisio am gyllid

Fel rhan o baratodau WEFO i weithredu, gall mudiadau sydd â diddordeb mewn arwain y gwaith o gynnal prosiectau ddechrau trafod eu cynigion neu eu cynlluniau am brosiect â thimau thematig WEFO drwy gysylltu â Llinell Gymorth WEFO (0845 010 3355) neu ebostio: enquiries-wefo@wales.gov.uk. Gweler [dogfen Holi ac Ateb WEFO ar gyfer darpar noddwyr prosiectau](#).

Unwaith mae syniad am brosiect wedi'i gofrestru â WEFO, bydd y darpar ymgeisydd yn cael Swyddog Datblygu Prosiectau, a fydd yn ymgymryd â deialog strwythuredig â'r ymgeisydd gan ganolbwyntio ar addasrwydd strategol, y gwaith o gynnal y prosiect, cyllid a chydymffurfiaeth. Penderfynir wedyn a ddylai'r ymgeisydd fynd ati i ddatblygu cynllun busnes llawn wedi'i seilio ar y naw maen prawf ar gyfer dethol a blaenoriaethu. Mae WEFO wedi cyhoeddi [arweiniad cychwynnol ar broses arfarnu prosiectau 2014-2020](#).

9. Â phwy ddylech gysylltu i gael cymorth

Cynghorir mudiadau trydydd sector sy'n gobeithio cyfranogi yng Nghronfeydd Strwythurol a Buddsoddi Ewropeaidd 2014-2020 i drafod eu cynlluniau â thîm Ewropeaidd y trydydd sector (3-SET) yn WCVA drwy ebostio 3SET@wcva.org.uk neu ffonio Desg Gymorth WCVA ar 0800 2888 329.

10. Y camau nesaf

Dechrau 2014	Comisiwn Ewropeaidd i gymeradwyo Rhaglenni Gweithredol
Canol 2014	Dechrau posibl Rhaglenni newydd y Cronfeydd Strwythurol yng Nghymru

JS
Ionawr 2014

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Ewrop & Chymru: Buddsoddi yn eich dyfodol
Cronfa Ddeddf Rhanbarthol Ewrop

Europe & Wales: Investing in your future
European Regional Development Fund

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Ewrop & Chymru: Buddsoddi yn eich dyfodol
Cronfa Gymdeithasol Ewrop

Europe & Wales: Investing in your future
European Social Fund